

Onder de loep genomen

Technische dienstverlening, 1996

w.v. – architecten

– ingenieurs

– keuring en controle

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
1997–1998	= 1997 tot en met 1998
1997/1998	= het gemiddelde over de jaren 1997 tot en met 1998
1997/'98	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 1997 en eindigend in 1998
1987/'88–1997/'98	= boekjaar enzovoort, 1987/'88 tot en met 1997/'98

In geval van afronding kan het voorkomen, dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Samenstelling

Divisie Handel, Transport en
Dienstverlening
Sector Commerciële Dienstverlening

Informatie

Mevr. E.A. Franzen
(045) 570 63 73
LFNN@CBS.NL

CBS Voorburg

Prinses Beatrixlaan 428
Postbus 4000, 2270 JM Voorburg
Telefoon (070) 337 38 00
Fax: (070) 387 74 29

CBS Heerlen

Kloosterweg 1
Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
Telefoon (045) 570 60 00
Fax: (045) 572 74 40

E-mail: infoservice@cbs.nl
Internet: www.cbs.nl

© *Centraal Bureau voor de Statistiek*,
Voorburg / Heerlen, 1998
Bronvermelding is verplicht.
Vereenvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Bestelinformatie

Verkrijgbaar bij het
Centraal Bureau voor de Statistiek
sector PMV,
Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
Tel. (045) 570 79 70.
Prijzen excl. administratie- en
verzendkosten
Prijs: f 22,50
Kengetal: L-36-7/1996
ISSN 1385-3899
ISBN 903572853 X

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Inleiding	
Algemeen	4
Opzet van de statistiek	4
Opzet van de publicatie	4
Maatwerk	4
Kerncijfers	5
Ingenieurs en architecten, 1996	
Tabellen	
1. Winst- en verliesrekening; kengetallen naar omzetklasse	6
2. Omzetspecificatie naar omzetklasse	7
3. Personeelskosten naar omzetklasse	7
4. Overige bedrijfslasten naar omzetklasse	8
5. Werkzame personen naar omzetklasse	9
6. Investerings naar omzetklasse	9
7. Winstgevendheid	9
Bijlage 1. Begrippen	10
Bijlage 2. Standaard Bedrijfsindeling (SBI)	11
Bijlage 3. Vragenlijst	12
Voor meer informatie	18
Enkele aanverwante publicaties	19

Algemeen

Deze publicatie bevat de belangrijkste uitkomsten van een enquête die het CBS jaarlijks houdt onder bedrijven binnen deze bedrijfsstatistiek op basis van steekproefonderzoek. De enquête heeft ten doel de productie, het verbruik en de toegevoegde waarde in kaart te brengen naar een groot aantal economische activiteiten. De uitkomsten worden ingepast in het stelsel van de Nationale Rekeningen. Daarnaast worden de gegevens over de kosten- en opbrengststructuren veel gebruikt door economische onderzoeksbureaus, brancheverenigingen, banken, bedrijven en studenten.

Met betrekking tot de indeling van de bedrijven naar economische (hoofd) activiteit wordt de indeling van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) van het CBS gevolgd. Per 1 januari 1993 hebben alle EU-lidstaten hun nationale classificaties zodanig herzien, dat er vergelijking mogelijk is met de NACE (Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes).

Alle Nederlandse bedrijven zijn opgenomen in het Algemeen Bedrijfsregister (ABR), dat haar informatie voor een groot deel ontleent aan de Kamers van Koophandel. Bouwsteen voor het begrip bedrijf is de juridische eenheid. Bedrijven kunnen uit verschillende juridische eenheden bestaan. Dit is vooral het geval wanneer hulpactiviteiten als administratie, transport, in- en verkoop in aparte juridische eenheden (veelal BV's) zijn ondergebracht. De bedrijven vormen de statistische eenheid voor de bedrijfsstatistieken.

De jaarlijkse enquête bestaat uit een algemeen deel en een branche specifiek deel. Het algemeen deel gaat aan de hand van de winst- en verliesrekening in op de opbrengsten- en de kostenstructuur van het bedrijf. Daarnaast zijn er vragen over het aantal werkzame personen en de investeringen. In het branche specifieke deel wordt de omzet nader beschreven en komen er andere zaken aan de orde die meestal door de branche zelf zijn aangedragen.

Het invullen van de enquêteformulieren is op grond van de Wet Economische Statistieken verplicht. Het CBS is er zich terdege van bewust, dat statistische verplichtingen ook administratieve lasten leggen op de schouders van bedrijven. Daarom wordt uitvoerig aandacht besteed aan een efficiënte vraagstelling en wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de informatie die bedrijven toch al beschikbaar stellen ingevolge de Wet op de Jaarrekening. Bovendien wordt jaarlijks een deel van de ondernemingen die in de steekproef zijn opgenomen vernieuwd. Hierdoor wordt de enquêtegedruk gespreid.

De enquête onder bedrijven met minder dan 20 werknemers wordt uitgevoerd op basis van een steekproef. De belangrijkste reden hiervoor is, dat het mogelijk is gebleken om voldoende betrouwbare uitkomsten te genereren zonder alle bedrijven in het onderzoek te betrekken. Bijkomend voordeel is enerzijds, dat de administratieve last die op de schouders van de berichtgevers wordt gelegd daardoor minder wordt en anderzijds dat de kosten van het onderzoek geminimaliseerd kunnen worden.

Bij de steekproeftrekking wordt onderscheid gemaakt naar de grootte van het bedrijf, in termen van aantal werknemers in loondienst, en de hoofdactiviteit van de onderneming. Daarbij is er voor gekozen bedrijven met 20 of meer werknemers integraal deel te laten nemen aan het onderzoek. Voor de resterende bedrijven geldt in het algemeen dat de kans op deelname aan het onderzoek kleiner wordt naarmate het bedrijf kleiner is. Bedrijven die niet tijdig de gegevens verstrekken worden in het kader van de non respons bestrijding in eerste instantie schriftelijk herinnerd aan de wettelijke verplichting tot medewerking. Daarnaast behoren ook telefonische rappels tot de standaard procedures. Door het steekproefkarakter van het onderzoek en optredende non respons is er sprake van een zekere onnauwkeurigheid in de uitkomsten van het onderzoek. Deze betrouwbaarheidsmarges zijn op aanvraag beschikbaar. Zowel bij standaardtabellen als bij speciale opgaven garandeert het CBS dat deze nooit en te **nimmer** terug te voeren zijn tot een individueel bedrijf. Deze geheimhoudingsplicht staat hoog in het vaandel van het Centraal Bureau voor de Statistiek geschreven.

Opzet van de publicatie

Op welke bedrijven deze publicatie betrekking heeft, wordt vermeld in bijlage 2 'Standaard Bedrijfsindeling'.

In de paragraaf 'Kerncijfers' is een tabel met kerncijfers opgenomen waarin voor de meest recente drie jaar de belangrijkste financiële variabelen worden gegeven. In het tabellen gedeelte wordt voor het meest recente jaar een groot aantal variabelen zowel absoluut als in kengetallen gepubliceerd. In veel tabellen worden de variabelen nog gepubliceerd naar omzetklasse. De publicatie wordt afgesloten met een aantal begrippen, de SBI-indeling en de vragenlijsten.

Maatwerk

Veelal is een bewuste keus gemaakt door niet alle mogelijke (sub)klassen op te nemen. Op aanvraag zijn echter diverse selecties verkrijgbaar. Tevens is het mogelijk om een zgn. '**spiegelonderneming**' aan te vragen. U ontvangt dan cijfers over een gemiddeld bedrijf in uw branche waardoor positionering van het eigen bedrijf mogelijk wordt.

Kerncijfers

	Technische dienstverlening (SBI 742-743)			w.v.								
	1994	1995	1996	Architecten (SBI 74201)			Ingenieurs (SBI 74202 t/m 74208)			Keuring en controle (SBI 743)		
				1994	1995	1996	1994	1995	1996	1994	1995	1996
	mln gld											
Bedrijfsopbrengsten	11 623	13 053	14 049	2 902	3 077	3 193	7 938	9 114	9 925	783	863	932
w.v.												
Netto-omzet	11 516	12 811	14 114	2 873	3 001	3 139	7 877	8 967	10 059	767	843	916
Overige opbrengsten	107	242	-65	29	76	53	61	147	-134	16	19	16
Bedrijfslasten	10 706	12 094	12 899	2 566	2 788	2 802	7 423	8 511	9 227	718	795	870
w.v.												
Kostprijs van de omzet	2 933	3 155	3 824	483	439	522	2 384	2 635	3 197	66	81	105
Personeelskosten	5 282	6 035	6 333	1 342	1 458	1 522	3 516	4 116	4 309	423	461	502
Afschrijvingen	423	478	434	120	168	122	260	263	259	44	48	53
Huisvestingskosten	403	473	477	119	144	139	256	290	299	28	39	39
Inventaris- en machinekosten	136	160	149	21	40	27	102	106	107	13	14	15
Autokosten	282	318	312	78	100	88	172	184	186	32	34	38
Verkoopkosten	307	359	332	72	78	72	210	253	227	26	29	33
Andere kosten	940	1 115	1 038	331	363	310	523	664	642	86	89	86
Bedrijfsresultaat	917	959	1 150	336	288	390	516	603	698	65	68	62
Saldo financiële resultaten ¹⁾	-61	-17	-44	-44	-29	-29	-9	20	-2	-8	-8	-13
Resultaat voor belastingen	857	942	1 106	293	259	361	507	623	697	57	59	48
Investeringsquote	380	623	570	126	182	160	206	388	348	48	53	62
	x 1 000											
Bedrijven	11,8	11,9	12,6	5,6	5,4	5,8	5,9	6,1	6,4	0,3	0,3	0,4
Werkzame personen	80,2	84,5	91,1	23,4	23,9	26,2	51,2	54,6	58,5	5,6	6,1	6,5
Arbeidsjaren	77,8	77,0	84,5	22,5	21,8	23,9	49,9	49,5	54,6	5,4	5,7	5,9
	1 000 gld											
Kengetallen												
Netto-omzet per fte	148,1	166,4	167,0	128,0	137,7	131,1	157,8	181,1	184,1	142,3	148,5	154,2
Loonkosten per fte	78,0	87,0	84,1	73,5	80,2	77,0	79,6	90,2	86,7	81,5	84,6	88,0
	%											
Bruto winstmarge	74,5	75,4	72,9	83,2	85,4	83,4	69,7	70,6	68,2	91,4	90,4	88,5
Operationele winstmarge	7,8	7,2	8,0	11,0	9,2	11,9	6,6	6,5	7,0	7,8	7,1	6,0
Winstmarge voor belastingen	7,4	7,2	7,9	10,1	8,4	11,3	6,4	6,8	7,0	7,3	6,9	5,2
Investeringsquote	3,3	4,8	4,1	4,4	5,9	5,0	2,6	4,3	3,5	6,2	6,1	6,6

¹⁾ Saldo financiële resultaten uit gewone en buitengewone bedrijfsuitoefening.

Ingenieurs en architecten

Tabel 1
Winst- en verliesrekening; kengetallen, 1996

	Ingenieurs en architecten (SBI 742)				
	Omzetklasse 1 000 gld				
	tot 500	500-5 000	5 000-10 000	10 000 en meer	totaal
	x 100				
Bedrijven	97	21	2	1	122
	mln gld				
Bedrijfsopbrengsten	1 282	3 120	1 508	7 209	13 118
Bedrijfslasten	920	2 831	1 399	6 878	12 029
	in % van de bedrijfslasten				
kostprijs van de omzet	25,2	19,5	19,5	38,7	30,9
personeelskosten	31,1	55,0	57,5	46,3	48,5
afschrijvingen	7,3	4,1	3,9	2,1	3,2
overige bedrijfslasten	36,5	21,3	19,1	13,0	17,4
	mln gld				
Bedrijfsresultaat	361	289	108	330	1 089
Saldo financiële resultaten ¹⁾	13	-45	-22	23	-31
Resultaat voor belastingen	374	244	87	353	1 058
	%				
Kengetallen					
Bruto winstmarge	81,6	82,0	81,7	63,9	71,8
Operationele winstmarge	28,5	8,2	6,2	5,0	8,2
Winstmarge voor belastingen	29,2	7,8	5,7	4,9	8,1
Investeringsquote	9,2	4,9	4,7	2,3	3,9
	1 000 gld				
Netto-omzet per fte	75,4	146,3	169,9	229,6	167,9
Loonkosten per fte	40,0	75,8	90,6	97,7	83,8

¹⁾ Saldo financiële resultaten uit gewone en buitengewone bedrijfsuitoefening.

Tabel 2
Omzetspecificatie, 1996

	Ingenieurs en architecten (SBI 742)				
	Omzetklasse 1 000 gld				
	tot 500	500-5 000	5 000-10 000	10 000 en meer	totaal
	mln gld				
Netto-omzet	1 259	3 075	1 489	7 375	13 198
	in % van de netto-omzet				
Burgerlijke- & utiliteitsbouw	43,4	41,9	31,0	9,5	22,7
Stedebouw-, verkeers-, tuin- en landschaps- kunde, ruimtelijke ordening en planologie	5,5	6,9	6,8	8,4	7,6
Grond-, weg- en waterbouw	2,5	3,0	6,7	10,7	7,6
Electro-, installatietechniek en telematica	5,4	11,8	10,6	6,6	8,1
Werktuig-, machine- en apparatenbouw	8,7	10,6	13,0	12,4	11,7
Procestechniek	9,2	2,6	8,9	31,8	20,3
Milieutechniek en -advies	6,4	7,5	7,5	8,4	7,9
Overig technisch ontwerp	11,2	10,4	10,9	8,8	9,6
Overige dienstverlening	2,8	2,1	1,6	2,0	2,0

Tabel 3
Personeelskosten, 1996

	Ingenieurs en architecten (SBI 742)				
	Omzetklasse 1 000 gld				
	tot 500	500-5 000	5 000-10 000	10 000 en meer	totaal
	x 100				
Bedrijven	97	21	2	1	122
	mln gld				
Totaal personeelskosten	286	1 557	804	3 184	5 831
	in % van de personeelskosten				
Bruto lonen en salarissen	78,8	78,9	77,8	72,8	75,4
Sociale lasten	5,4	5,1	5,3	4,9	5,0
Pensioenpremies	6,0	3,7	3,6	3,9	3,9
Kosten uitzendkrachten	1,6	2,7	2,8	8,9	6,1
Kosten ingeleend personeel	6,5	5,8	5,7	5,1	5,5
Overige personeelskosten	3,0	4,8	5,9	4,5	4,7
Ontvangsten voor uitleen en loonsubsidies	1,5	1,0	1,0	0,1	0,5

Tabel 4
Overige bedrijfslasten, 1996

	Ingenieurs en architecten (SBI 742)				
	Omzetklasse 1 000 gld				
	tot 500	500-5 000	5 000-10 000	10 000 en meer	totaal
	mln gld				
Totaal overige bedrijfslasten	336	604	268	891	2 098
Totaal huisvestingskosten	61	123	57	196	438
	in % van de huisvestingskosten				
betaalde huren, pachten en kosten leasing	74,2	73,8	67,0	68,6	70,6
onroerende zaakbelasting, milieuheffingen	1,1	1,1	1,2	0,9	1,0
energiekosten	10,5	9,1	9,2	7,8	8,7
reparatie- en onderhoudskosten	5,2	7,3	8,9	7,0	7,1
verzekeringen	1,2	1,1	1,5	1,1	1,2
overige huisvestingskosten	7,9	7,4	12,2	14,6	11,3
	mln gld				
Totaal inventaris- en machinekosten	17	31	17	69	134
	in % van de inventaris- en machinekosten				
betaalde huren, en kosten van operational lease	27,5	22,3	26,2	38,0	31,5
onderhoudskosten	34,4	40,7	36,5	29,3	33,5
overige inventaris- en machinekosten	38,1	37,0	37,3	32,8	35,0
	mln gld				
Totaal autokosten	63	76	35	99	274
	in % van de autokosten				
betaalde huren, en kosten van operational lease	32,4	39,5	56,3	61,7	48,1
brandstof	25,1	21,5	16,3	11,4	18,0
overige autokosten	42,4	39,0	27,4	28,6	34,5
	mln gld				
Totaal verkoopkosten	43	68	35	153	299
	in % van de verkoopkosten				
reclame- en advertentiekosten	20,0	24,4	26,5	17,7	20,6
reis-, verblijfs- en representatiekosten	68,1	53,9	53,3	59,5	58,8
overige verkoopkosten	12,0	21,7	20,2	22,8	20,7
	mln gld				
Totaal andere kosten	151	305	123	374	953
	in % van de andere kosten				
accountants- en adviesdiensten	20,5	13,6	13,9	12,6	14,3
kantoorbenodigdheden, drukwerk en vakliteratuur	21,7	15,6	15,3	14,7	16,2
overige verzekeringen	3,6	5,0	5,7	3,7	4,3
overige kostprijsverhogende belastingen	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
communicatiekosten	11,9	9,3	10,5	12,9	11,3
beheerskosten	23,6	40,9	36,5	29,9	33,3
overige automatiseringskosten	2,6	3,8	4,9	6,9	5,0
nog niet eerder genoemde bedrijfskosten	16,0	11,7	13,0	19,2	15,5

Tabel 5
Werkzame personen, 1996

	Ingenieurs en architecten (SBI 742)				
	Omzetklasse 1 000 gld				
	tot 500	500-5 000	5 000-10 000	10 000 en meer	totaal
	x 100				
Totaal aantal werkzame personen	179	238	91	339	847
	in % van het aantal werkzame personen				
Naar status					
Werknemers op de loonlijst	44,1	91,6	93,9	88,0	80,3
Werknemers niet op de loonlijst	55,2	4,1	1,0	0,1	13,0
Overig personeel	0,7	4,3	5,1	11,9	6,7
	x 100				
Aantal werkzame personen herleid tot FTE's	167	210	88	321	786

Tabel 6
Investerings, 1996

	Ingenieurs en architecten (SBI 742)				
	Omzetklasse 1 000 gld				
	tot 500	500-5 000	5 000-10 000	10 000 en meer	totaal
	mln gld				
Totaal investeringen	117	152	71	168	508
	in % van de investeringen				
Totaal materiële vaste activa	91,9	87,5	78,3	95,6	89,9
w.v.					
bedrijfsruimten	20,8	10,1	13,6	8,9	12,6
vervoermiddelen	28,2	14,4	8,8	4,3	13,5
computers	24,3	27,7	28,7	40,0	31,1
overige machines en apparaten	6,3	12,5	12,1	27,3	15,9
overige materiële vaste activa	12,3	22,8	15,2	15,0	16,8
Totaal immateriële vaste activa	8,1	12,5	21,7	4,4	10,1

Tabel 7
Winstgevendheid, 1996

	Ingenieurs en architecten (SBI 742)			
	bedrijven	arbeidsjaren	netto-omzet	resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening
	x 100		mln gld	
Totaal	122	786	13 198	1 074
	%			
Winstmargeklassen				
w.v.				
kleiner -10%	7,0	4,4	3,3	-10,0
-10% - -5%	1,0	2,7	2,4	-1,4
-5% - 0%	2,7	6,3	5,5	-0,7
0% - 5%	7,6	23,6	30,0	10,7
5% - 10%	9,2	29,0	33,9	29,0
10% - 15%	9,8	12,5	11,6	17,2
15% en hoger	62,9	21,6	13,3	55,3

Bijlage 1. Begrippen

Bedrijf

Een bedrijf wordt gekenmerkt door een zekere mate van zelfstandigheid ten aanzien van de beslissingen over het productieproces en door het afzetten van zijn producten op de markt. Een bedrijf kan meer dan één vestiging omvatten, maar ook meer dan één juridische eenheid. Bij grotere eenheden komt het andersom voor, dat er verschillende onderdelen te onderscheiden zijn die ten aanzien van de productie zelfstandig opereren. Deze onderdelen vormen dan op grond van de CBS definitie even zoveel bedrijven.

Bedrijfsvolume

Bij het berekenen van het bedrijfsvolume wordt rekening gehouden met aantal maanden dat het bedrijf economisch actief is geweest. Een bedrijf dat bijvoorbeeld slechts 4 maanden actief was, wordt als eenderde bedrijf geteld.

Arbeidsjaren

Het aantal arbeidsjaren wordt afgeleid uit het aantal werkzame personen, met dien verstande, dat er een omrekening plaatsvindt naar voltijdseenheden (VTE's of ook wel FTE's genoemd). Het aantal arbeidsjaren wordt gebruikt bij de berekening van onder andere de omzet per arbeidsjaar.

Aantal werkzame personen

Hieronder wordt verstaan het aantal personen, dat op het einde van het boekjaar feitelijk arbeid verrichtte voor de onderneming. Het omvat alle directeurs, eigenaren en medewerkende gezinsleden, alsmede de werknemers op de loonlijst, minus de werknemers die werken bij een andere onderneming, plus ingeleende arbeidskrachten en uitzendkrachten. Elke werknemer wordt ongeacht het aantal contracturen als één werknemer geteld.

Netto-omzet

Alle opbrengsten uit verkopen van goederen en/of diensten, exclusief BTW.

Kostprijs van de omzet

Deze bestaan uit de directe kosten van dienstverlening, inclusief de kosten van grond- en hulpstoffen, vermeerderd met de kosten van uitbesteed werk.

Personeelskosten

Hiertoe worden gerekend de betaalde bedragen voor lonen en salarissen, sociale lasten, pensioenlasten, betalingen aan derden voor ter beschikking gestelde arbeidskrachten en overige personeelskosten (o.a. reiskostenvergoeding woon-/werkverkeer, werkgevers-bijdragen ziektekostenregeling/spaarregelingen) minus ontvangsten van derden voor ter beschikking gestelde arbeidskrachten en ontvangen loonsubsidies.

Bedrijfsresultaat

Bedrijfsopbrengsten minus bedrijfslasten.

Saldo financiële resultaten uit gewone bedrijfsuitoefening

Het saldo van rentebaten en -lasten, opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten, overige waardeveranderingen van (im)materiële vaste activa en bijzondere waardeverminderingen van vlottende activa.

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting

Bedrijfsresultaat vermeerderd of verminderd met de financiële resultaten uit gewone bedrijfsuitoefening.

Resultaat voor belasting

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting vermeerderd of verminderd met de buitengewone baten en lasten en het resultaat uit deelnemingen.

Bruto winstmarge

De netto-omzet minus de som van de kosten van grond- en hulpstoffen, inkopen van handelsgoederen en kosten uitbesteed werk als percentage van de netto-omzet.

Operationele winstmarge

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen als percentage van de bedrijfsopbrengsten.

Winstmarge voor belastingen

Het resultaat voor belastingen als percentage van de bedrijfsopbrengsten.

Investeringsquote

De waarde van goederen die in het verslagjaar ter beschikking komen en meer dan een productiegang meegaan en een minimale levensduur hebben van een jaar. Groot onderhoud van gebouwen en machines wordt ook tot de investeringen gerekend.

Investeringsquote

De investeringen als percentage van de bedrijfsopbrengsten.

Bijlage 2. Standaard Bedrijfsindeling (SBI)

In het onderstaande overzicht wordt voor enkele niet geheel voor zichzelf sprekende sub-klassen een toelichting gegeven.

Sub-klasse	Omschrijving
74201 Architecten- en technische ontwerp- en adviesbureaus voor burgerlijke en utiliteitsbouw	Maken van ontwerpen voor bouwwerken, zowel nieuwbouw, restauratie als verbouw. Ontwerpen en tekenen van projecten op het gebied van grondmechanica, staal- en betonbouw, bouwconstructies, bouwfysica en geluids- en trillingstechniek. Adviseren op het gebied van bouwakoestiek, lawaai-beheersing en -bestrijding, bouwkosten, kwaliteit e.d., bouworganisatie, bouwbegeleiding en op gebruik en verwerking van bouwproducten. Overige technische ontwerp- en adviesbureaus voor burgerlijke en utiliteitsbouw.
74202 Technisch ontwerp en advies voor stedenbouw-, verkeers-, tuin- en landschapskunde, ruimtelijke ordening en planologie	Ontwerpen van stedenbouwkundige projecten, projecten op verkeerskundig gebied, landschapsonderdelen en recreatiegebieden in de onbebouwde omgeving, stadsparken, stads- en dorpsranden, groenvoorzieningen in de naaste woonomgeving, tuinen en andere groenvoorzieningen rondom bouwwerken en het ontwerpen van sportveldencomplexen. Advisering op het gebied van stedenbouwkundige projecten en ruimtelijke ordening.
74203 Technisch ontwerp en advies voor grond-, weg- en waterbouw	Ontwerpen en tekenen van werken of onderdelen daarvan.
74204 Technisch ontwerp en advies voor elektro-, installatietechniek en telematica	Ontwerpen en tekenen van elektro- en bouwtechnische installaties en telematicaprojecten.
74205 Technisch ontwerp en advies voor werktuig-, machine- en apparatenbouw	Ontwerpen en tekenen van werktuigen, machines, apparaten en projecten op het gebied van de industriële automatisering.
74206 Technisch ontwerp en advies voor de procestechniek	Ontwerpen, tekenen en berekenen van projecten op het gebied van de procestechniek.
74207 Technisch ontwerp en advies niet gespecialiseerd	Ingenieursbureaus e.d. die niet gespecialiseerd zijn in een bepaald vakgebied.
74208 Overige technische ontwerp-, teken- en adviesbureaus	Industriële vormgeving, ontwerpen van verpakkingen, adviseren op het gebied van gebruik en verwerking van producten, bodemonderzoek t.b.v. civiele techniek, landmeetkundige activiteiten en overige voor zover niet elders genoemd.
743 Keuring en controle	Keuring en controle van agrarische producten, voedingsmiddelen, machines, apparaten, materialen, auto en overige.

Bijlage 3. Vragenlijst

Voor meer informatie...

De infogroepen van het CBS

Infoservice is het centrale informatiepunt voor algemene voorlichting over het CBS en zijn producten; geeft aankoopadviezen; draagt zorg voor de beantwoording van vragen die over verschillende terreinen gaan; geeft antwoord op gestelde vragen over andere onderwerpen dan hieronder vermeld zijn.

Infogroep	Telefoon	Fax	E-mail
Infoservice	(045) 570 70 70	(045) 570 62 68	infoserv@cbs.nl
Arbeid en lonen	(070) 337 58 50	(070) 337 59 94	infosec@cbs.nl
Bedrijven (aantal)	(045) 570 79 37	(045) 570 62 66	infogwm@cbs.nl
Bevolking	(070) 337 58 30	(070) 337 59 87	infosbv@cbs.nl
Bouw	(070) 337 42 41	(070) 337 59 75	infolbn@cbs.nl
Consumentenprijsindex (inflatie)	(070) 337 58 09	(070) 337 59 94	infosec@cbs.nl
Cultuur, Toerisme en Recreatie	(070) 337 58 67	(070) 337 59 96	infokcr@cbs.nl
Gezondheid en Welzijn	(070) 337 58 64	(070) 337 59 79	infokgw@cbs.nl
Industrie	(045) 570 76 17	(045) 570 62 77	infolin@cbs.nl
Inkomen, Vermogen en Koopkracht	(045) 570 75 23	(045) 570 62 72	infosiv@cbs.nl
Internationale Handel	(045) 570 79 17	(045) 570 66 75	infohnh@cbs.nl
Landbouw	(070) 337 58 03	(070) 337 59 51	infollb@cbs.nl
Milieu	(070) 337 58 96	(070) 337 59 76	infolmi@cbs.nl
Nationale Rekeningen	(070) 337 58 76	(070) 337 59 81	infopni@cbs.nl
Onderwijs	(070) 337 53 45	(070) 337 59 78	infosoz@cbs.nl
Overheid	(070) 337 58 99	(070) 337 59 80	infokov@cbs.nl
Rechtsbescherming en Veiligheid	(070) 337 58 66	(070) 337 59 79	infokrv@cbs.nl

Enkele aanverwante publicaties

Kwartaalberichten

Uitzendbranche
Horeca barometer (in samenwerking met het Bedrijfschap Horeca en Catering)

Jaarlijks

Publicatie	Behandelde activiteiten
Arbeidsbemiddeling en uitzendbranche	Uitzendbureaus, uitleenbedrijven en arbeidsbemiddeling en werkgelegenheidsprojecten
Auto- en motorbranche	Handel in en reparatie van auto's, autoservicebedrijven, handel in automaterialen, motorfietsbedrijven en tankstations
Horeca, w.o. recreatie en catering	Hotels, pensions, conferentieoorden; kampeerterreinen, restaurants, cafetaria's en snackbars; cafés, kantines en catering
Marketing	Markt- en opinieonderzoekbureaus; reclamebureaus
Operationele dienstverlening	Reiniging van gebouwen en transportmiddelen
Professionele dienstverlening	Accountants- en boekhoudbureaus, belastingconsulenten, economische adviesbureaus
Computerbranche	Automatiseringsadviesbureaus, systeemhuizen, systeemontwikkeling, en -analyse, programmeerdiensten, computercentra en databanken
Overige dienstverlening	Reiniging van kleding en textiel, kappers en schoonheidsverzorging, uitvaartverzorging, fotografie en de sauna's
Verhuur en lease	Verhuur van personenauto's, transportmiddelen, schepen, vliegtuigen, machines en werktuigen, automaten; videotheken

De publicaties van het CBS kunnen besteld worden bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, tel. (045) 570 79 70, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl, de Sdu Uitgeverij te 's-Gravenhage of via de boekhandel. Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen. Tevens is in beide vestigingen een 'boekwinkel' waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht. De CBS-catalogus met de CBS-publicaties is op aanvraag gratis verkrijgbaar (tel. (045) 570 79 70).